

1. Sammanträdets öppnande, presentation och godkännande av föredragningslista

Vice ordförande Lena Huss öppnade sammanträdet och hälsade alla välkomna. Mötesdeltagare presenterade sig.

Föredragningslistan godkändes med tillägg till punkt 8, övriga frågor: Åtgärder för hur socialtjänstens riktlinjer kunde bli mera förpliktigande för stadsdelsnämnder.

2. Val av protokolljusterare och tid för justering av protokollet

Vice ordförande Lena Huss (HSO/ÅSS) och Håkan Jarmar (HSO/RSMH Stockholms läns distrikt) utsågs att justera protokollet.

Protokollet justeras den 12 november 2018.

3. Anmälan av protokollsjustering

Protokoll från 11 oktober 2018 anmäldes. Vid oktobermötet föreslog rådet att till novembermötet få mera information om överförmyndarnämndens riktlinjer som gäller vårdnadshavare. Rådet kom överens om att riktlinjer skickas till rådets ledamöter. Protokollet lades till handlingarna.

4. Socialnämnden

4.1 Socialnämndens föredragningslista 13 november 2018 lades till handlingarna.

Remisser och yttranden

4.5 Inför ett våldspreventivt centrum
Svar på remiss från kommunstyrelsen Dnr:2018:906
Dnr 1.7.1 - 310/2018

Rådet har tagit del av ärendet och konstaterar att i socialförvaltningens remissvar saknas helt och hållet funktionshinderperspektivet. Det är välkänt enligt forskningen i funktionshindrades levnadsförhållanden att denna grupp i högre utsträckning är utsatt för hot och våld, speciellt personer med psykiska funktionsnedsättningar.

4.6 Färdplan för ett Stockholm för alla – en rapport från
Kommissionen för socialt hållbart Stockholm
Svar på remiss från kommunstyrelsen 2018:911
Dnr 1.7.1 - 392/2018

Rådet har tagit del av remissvaret och hade väntat sig att socialförvaltningens synpunkter och förslag hade innehållit mera om funktionshinderfrågor både ur fysiskt och psykiskt perspektiv.

Rådet vill anföra följande:

Om remissen Färdplan för ett Stockholm för alla

Social- äldre- och överförmyndarnämndernas gemensamma råd för funktionshinderfrågor har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade remiss. Flera av de åtgärder som pekas på i utredningen ser vi som mycket positiva och angelägna. Personer med funktionsnedsättningar har generellt sett en sämre ekonomi och sämre hälsa samt levnadsomständigheter än genomsnittet. Detta är en utsatt grupp i samhället på ett flertal sätt.

Hållbarhetskommisionen har i Färdplanen för ett Stockholm för alla i första hand behandlat socioekonomiskt allmänt utsatta grupper. Människor med funktionsnedsättning är en sådan grupp, men som karaktäriseras av livssituationer som i ett flertal hänseenden skiljer sig från de andra grupper som är allmänt utsatta.

I färdplanen behandlas gruppen människor med funktionsnedsättning nästan inte alls. Detsamma har gällt Hållbarhetskommisionens inledande rapport samt delrapporter under mandatperioden, med ett undantag. Företrädare för funktionshindersrörelsen har vid olika tillfällen påpekat dessa brister, muntligt samt skriftligt, t.ex. i remissyttranden.

Vi efterfrågar ett tydligare funktionshindersperspektiv. Rådet skulle även gärna se att rapporten gjordes lite mer konkret, med tydligare förslag till förbättringar på olika områden.

Utöver de av utredningen föreslagna åtgärderna, vill funktionshinderrådet tillägga följande:

Uppväxt och utbildning:

Såväl ungdomar som vuxna med funktionsnedsättning har sämre hälsa än andra. Det är angeläget med forskning kring detta för att finna orsaker och adekvata insatser.

En grupp som i lägre omfattning deltar i fritidsaktiviteter är barn och unga med funktionsnedsättning. Det framgår exempelvis av att elever i särskolan är fysiskt aktiva i påtagligt lägre grad än övriga elever.

Elever med funktionsnedsättning har sämre förutsättningar än andra och andelen som har fullföljt gymnasieskolan har sjunkit över tid. Detta faktum måste ses som ett stort misslyckande från samhällets sida.

Arbete och företagande:

I utredningen sägs att en grupp som möter ökade svårigheter i takt med att arbetsmarknaden blir allt mer kvalificerad, är personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Detta måste ses som en sanning med modifikation. För flera medför teknikutvecklingen bättre möjligheter till kvalificerat arbete. Däremot bromsas de fortfarande av okunskap och fördomar.

Staden erbjuder i viss utsträckning (bl.a. genom Stockholmsjobb) praktikjobb och feriejobb för personer med funktionsnedsättningar. Det finns även särskilda satsningar såsom de så kallade serviceassistenterna, verksamheter som kan och bör intensifieras. För närvarande finns dock svårigheter att på grund av integritetsskäl komma i direkt kontakt med många av dessa personer. Vi ser det därför som angeläget att staden söker olika vägar för att kunna nå och erbjuda fler med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning.

Staden bör eftersträva en organisation som återspeglar befolkningen. I utredningen påpekas att personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade i alla chefsbefattningar. Troligen är personer med funktionsnedsättning minst lika underrepresenterade på högre befattningar. Många i gruppen har dessutom arbete långt under sin kvalifikationsnivå.

Boende och stadsmiljö:

Vi ser mycket positivt på den nu pågående boendepplanen och hyser stora förhoppningar att man ska komma fram till enklare, mer rationella och framför allt stadsövergripande metoder för att kunna erbjuda funktionella bostäder. Målet måste vara att antalet anpassade bostäder motsvarar behovet, varför en inledande inventering av detta behov är viktig.

I sammanhanget är det också viktigt understryka att boendemiljön i övrigt skall vara tillgänglig för alla. Likaså skall alla medborgare ha tillgång till stöd och service inom olika områden.

Det är angeläget att beakta att stads egna trygghetsundersökningar visar att personer med funktionsnedsättningar upplever otrygghet i högre utsträckning än andra medborgare. De är även utsatta för brott i högre grad än genomsnittet.

Demokrati och trygghet:

För att i samhällsutvecklingen få med de praktiska erfarenheter som finns och kan vara avgörande vid samhällsplaneringen, måste samarbetet med funktionshinderrörelsen utvecklas och fördjupas. Former för ett utbyggt samarbete mellan kommun och föreningsliv förekommer redan på flera håll i landet (t.ex. Borås), med mycket goda erfarenheter.

Slutligen ser vi det som angeläget att fördjupande studier utifrån samtliga sju diskrimineringsgrunder kommer till stånd. Särskilt stort är behovet av att utveckla det förebyggande arbetet mot diskriminering av personer med funktionsnedsättning vilken, efter etnicitet, framträder som den vanligaste diskrimineringsgrunden.

Rådet kan inte finna att Hållbarhetskommisionen presenterat en acceptabel analys av situationen, inte heller adekvata åtgärder för människor med funktionsnedsättning i Stockholms stad. En fortsatt genomgång i någon form av situationen och villkoren för människor med funktionsnedsättning känns angelägen – så att stadens ledning har ett aktuellt uppdaterat material som beskriver levnadsvillkoren nu och i framtiden.

Utöver det ovan anförda ställer sig rådet bakom förvaltningens förslag att byta upp begreppen ”barn och unga och barn och ungdomar” mot det övergripande ”barn och unga”. Vidare delar rådet förvaltningens mening att ”Social hållbarhet handlar om ojämlika livsvillkor” bör bytas ut mot ”Social hållbarhet handlar om jämlika livsvillkor”.

- 4.7 Motverka äldres hemlöshet
Svar på skrivelse från Liberalerna (L)
Dnr 1.7.2 - 308/2018

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Övriga beslutsärenden

- 4.8 Anpassning av verksamheter och platsantal inom boende- och behandlingsenheten samt enheten för ensamkommande
Dnr 1.3.1- 531/2018

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

4.9 Månadsrapport oktober 2018
Dnr 1.3.1 - 536/2018

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

5. Äldrenämnden

5.1 Äldrenämndens föredragningslista 13 november 2018

Beslutsärenden

5.6 Färdplan för ett Stockholm för alla – en rapport från Kommissionen för socialt hållbart Stockholm. Svar på remiss från kommunstyrelsen 2018:911
Dnr 1.6 - 485/2018

Det gemensamma funktionshinderrådet noterar tillfredställande att äldreförvaltningen lyfter fram behovet av ett tydligare äldreperspektiv som finns att hämta från äldrenämndens ”Strategi för en äldrevänlig stad” som KF beslutade om i maj 2018. Risken blir annars att färdplanen är för långt borta från den praktiska, närliggande verksamhetsplaneringen inom äldreomsorgen och i äldres frågor.

Rådet delar förvaltningens ställningstaganden och hänvisar därutöver till sitt uttalande under socialnämndens remissvar till färdplanen.

5.8 Svar på skrivelsen om regler för köhantering seniorbostäder med aktivitetscenter från vice ordf. (KD), (M), och (L) samt stöd av (C)
Dnr 1.6-528/2018

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.